

film
26 Nov. / 13

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 161. ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІ В КАНАДІ. REGULAR NUMBER 161

РІК V. Ч 46. СЕРЕДА 12. ПАДОЛИСТА. 1913. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, NOVEMBER 12 1913 No. 46. VOL. V.

Се болить! Се дуже болить!

Коли дивишся на ті самі робітники, котрі вигодували вже стільки паців, котрі ось недавно зложили кілька тисяч доларів буржуазному підприємству на так звану „Рідну школу“, рідну стільки, що держать її в руках рідні паці, які все в краю і тут ворожим оком глядять на з'єднані робітників, от ті самі робітники прочитали рахунки Роб. Народу і — нічого!

Се болить, бо ті робітники не зрозуміли досі того, що вони дійсно робітники. І що робітникам ніхто не може, лиць вони самі собі допомогти мусять!

Се болить дивитися на тих двісті тисяч, які щоби лиш по центови кинули, то відразу поставили би на ноги свій орган, — а вони байдужі! Байдужі сліпці, не видять, що може їх врятувати.

Товариші! Зважте те, що проти „Роб. Народу“ агітують вісім українських буржуазних часописів; агітують письмом, агітують приватно від чоловіка до чоловіка.

Товариші! Зважте те, що „Роб. Народ“ в найкоротшим часі перейде в руки Ц. З. Ф. У. С. Д. Канади, себто в руки самої партії. Отже „Роб. Народ“ стає за Вашні загальні добри. Не видайте ж Вашого приятеля!

Товариші! Отсе останній клич „Робочого Народу“ до Вас! Жертвуйте капіталізму своє здоров'я, свою кров, своє життя, своє родинне щастя, все жертвуйте — пожеруйте раз на свою часопис — раз — із завязям, — ширю, — а тою свідомістю, що се для Вас самих! — Ви ж тільки рави дурні — дурно видаєте свій гріш!

Останній раз клич до Вас „Робочий Народ“ бо більше не буде в нього сил. Бо він ще лиш за отсім числом два рази появлять ся і більше ні.

Двох складачів вже покинули його. Лишив ся ще лиш редактор і малий хлопеч П. Піндо. Се славний хлопеч буде, бо він вдержав до останної хвилі Робочого Народу. Він не лишив його, хотів він не платити його роботи правильно. Ви всі лишили Робочий Народ, а оттой хлопеч держить його. Працює сам за трох, рівно з редактором складає, гонить машину, працює понад свої дятчі сили — а не лишає. „Се, — каже він — „Робочий Народ“ — його лишати не можна!“

А Ви лишили його! Ой, се болить, — се дуже болить, бо вмирає останній Ваш приятель, котрий все і все оставав за Вами. Але ані редактор, ані малий Петро не вірять в те, що „Роб. Нар.“ вмире. Ні! Він на перебір всьому світові, на перебір всім ворогам робітництва жити буде! Ви, Товариші, ще не забули на нього. Ви лиш байдужі стали на хвилю. Ви не по центови, Ви все даєте, щоби ваш приятель жив! На поміч! Товариші! Нехай „Роб. Народ“ подвоить ся! Нехай живе і бореть ся рівно з Вами за визволеня поневолені! Кождий з Вас стане збирачем, кождий з вас запалає завязям за свій „Робочий

Народ“! До діла, товариші! На поміч! Хай відживе Ваш „Робочий Народ“, хай росте так, як росте інтернаціональний соціал-демократизм! До діла! Товариші! За рівність, за волю, за соц. дем. червоний прапор, за Ваш „Роб. Народ“!

Редакція „Робочого Народу“.

Український Сипяр в клопоті.

Знає з нашим читачам те, що веі бюра Сипяра (Canadian Pacific Railway) в Австрії замкнені, бо доказано їм, що они на підставі фальшивих паперів вислали обовязаних до військовій служби людей в Америку. У Відні замкнено бюро парламентарного посла др. Авреля Ончула, а в Галичній бюро посла Петрацького. Інтерпретані наших партійних товаришів в парламенті зробили багато клопоту. Товариші! Зважте те, що „Роб. Народ“ в найкоротшим часі перейде в руки Ц. З. Ф. У. С. Д. Канади, себто в руки самої партії. Отже „Роб. Народ“ стає за Вашні загальні добри. Не видайте ж Вашого приятеля!

Товариші! Зважте те, що „Роб. Народ“ в найкоротшим часі перейде в руки Ц. З. Ф. У. С. Д. Канади, себто в руки самої партії. Отже „Роб. Народ“ стає за Вашні загальні добри. Не видайте ж Вашого приятеля!

Товариші! Зважте те, що „Роб. Народ“ в найкоротшим часі перейде в руки Ц. З. Ф. У. С. Д. Канади, себто в руки самої партії. Отже „Роб. Народ“ стає за Вашні загальні добри. Не видайте ж Вашого приятеля!

Для парламенту в Отаві.

Зібрані робітники на вічу в Кобалт, Онт. ухвалили одногласно наступуючу резолюцію: Ми робітники, зібрані на вічу в Кобалт, Онт. дня 26. жовтня 1913. р. звиваємо канадійський парламент в Отаві і канадійське правительство, щоби в найближчий парламентній сесії легіслатура випрацювала слідуочі закони:

1. Щоби запобігти великому безробіттю в Канаді, правительство розічне державні будівлі желізних доріг, публичних гігієнічних заведень, каналів, гостинців, державних будинків і т. д.

2. В кождім більшим місті правительство побудує державним коштом робітничі асплі, де би бездомні робітники мали де приклонити свої голови і мали їду.

3. Законне заведеня осьмнадцятигодинної праці у всіх заводах.

4. Закон забороняючий працю у фабриках і других заводах дітям нижче 16-го року життя.

5. Законні приписи для примусового заведеня у всіх фабриках і заводах вентиляторів для випомовування диму, шкідливих газів і нездорового воздуха; примусове заведеня у всіх фабриках і копальнях куналень для працюючих робітників.

6. Закон забезпечуючий робітників підчас каліства і старости.

7. Знесеня закону для переселенців, який каже, що аж по трох літах можна видирати горожанські папери — а заведеня нового закону, після якого кождий переселенець вже по рокови міг стати горожанином Канади.

8. Введеня в життя такого закону, на підставі якого кождий робітник, котрий викаже ся тим, що він не має більшого майна, як хата, і що він шукає праці, міг вживати желізничі лиш за заплатою половини ціни желізничої карти.

9. Закон, яким заводиться безпосередне, загальне, тайне і рівне право голосованя до всіх інституцій, які порядкують суспільним добром.

За збори:
І. Ганка, предісидатель
А. Одайський, секретар.

Від редакції.

Звертаємо увагу робітників на те, що не вистарчає лиш ухваленя резолюції, а треба її перекласти на англійську мову і відіслати один примірник до канцелярії парламенту в Отаві а другий до міністерства справ внутрішних в Отаві. До сього нема ніякої прависноної форми, ані не треба гризти ся дуже гарним способом писаня англійською мовою. Правительство і парламент мають і мусять прийняти те письмо, якби оно і не було написане. На те они там сидять. Они ж вапні служки — ви платите їх, ви їх годуєте!

Товаришу!

Чи Ти заплатив за „Роб. Народ“? Коли ні, то пішли зараз! Так робить кождий чесний чоловік!

Замітка.

Всі дописи, надіслані вірні, справоздаєня, поквіттованя ріжних збірок і други річи підуть в слідуочі числа.

Читайте „Кадило“!

Вже вийшло 6. ч. це красше від попередних. Коптує лиш 2 \$ на рік. Адреса: „Kadylo“ BOX 482, VANCOUVER, B.C.

ПОЗІР!

Народ в Монреалі! В суботу 22. падолиста 1913. Відд. Ф. У. С. Д. Тов. ім. М. Січньового, і група Русских Соц. Дем. відіграють дві драми під заголовками:

„СТРІЛЯЙ НА СМЕРТЬ.“
і
„ВЪ СВОЛЬНОЙ“

По представленю будуть сьпіви, музика, танці, почта любови, і інші привітні забави.

Товариші робітники! Приходіть веі як одні 22. листопада о годині 8 мі вечером в

AUDITORIUM HALL
227 Ontario, St. West
cor. Blenry

а побачите дві перворядні драми і забавитесь доволі, — за що рунить Комітет.

Тикет лиш 30 центів. Тикет можна купити в Загальній Книгарні і по всіх українських шторах в Монреалі.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ!

Крайні! Як ідете до краю сеї осени, не забудьте зайти до нас по шіфкарту. У нас можна купити шіфкарту до краю на всі лінії і також можна їхати через Канаду або Нью-Йорк.

Ми продаємо шіфкарти по слідуочих цінах, котрі є найтаньші.

Шіфкарта з Вінніпегу до Кракова	\$70.00
„ „ „ Львова	73.00
„ „ „ Черновець	74.50
„ „ „ Тарнополь	73.85

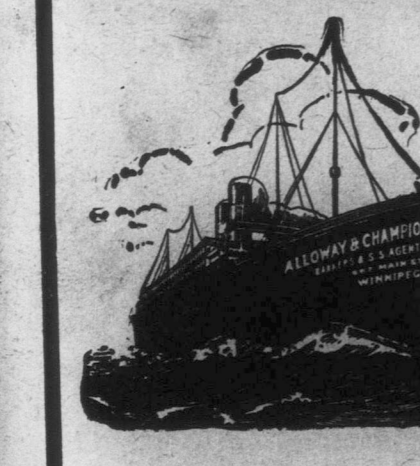
Як гроші маєте і хочете тут змінити, то ми вам зміняємо і беремо лиш дві центи від долара змінного, се знизжена ціна для тих людей, що у нас беруть шіфкарти. Як не хочете з собов нести гроші, то ми вам пішлемо так, що сами відберете, як приїдете до Краю.

Наша спілка вже провадить інтерес через 34 роки і тепер вістала інкорпорована так, що є одна з найбезпачивіших офісів в Канаді.

Офіс отворений що дня від 9 до 7, а в суботу від 9 рано до 9 вечером.

Alloway & Champion Limited.

667 Main St. Winnipeg, Man.
C. GENIK, Mng. For. Dept.

Ч. 46

МІЦІ!

або з старого краю, продати, робити позичку, або если хочете або тутешню, то удайтесь до мексиканської за учіркованим винагоро-

одіть на адресу:
ACZULA
е урядовий
Winnipeg, Man.
ohn 1766.

БІЖИЙ ШПИТАЛЬ

chman-a
ричних (сфіліс, трипер і други очних і ушних)
найпевніше
Ліченя полового бесилля. Ліченя кольоніях за надісланом задатку.
HOSPITAL
ve. Winnipeg.
ohn 1772.

ОДИМЦІ!

ий надісла кілька адреси має красну читанку на більше число адресів героду після угоди. — ону де залишати бако терів, домів коли конечні.

НЕМЕТ

д. к. Конзуля
on str New York.

TRANSCONA YARD
Melrose & Kanata
Phone St. John 1507

ber & Fuel Co. Ltd.

& TRANSCONA
МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.
ати, гоїти, вікна, двірі і Тверде дерево енеціально
о, вуголю завсїгди маємо та-

очого ЛЮДУ
руссько-польська аптека д. Манітоби.
ру медицину, кетру ваші ор ехоче.
рмах дістануть о 25% тан- овляти в нас через почту.

N'S DRUG STORE
Winnipeg, Man.

Спеціально!

ЗНИЖКАЦІН

точих і жіночих зимових у- виках, светрах, і епідньому чиматю.

велика знижка

баранків, жіночих зарукав- те до мене, а я вдоволю Вас ми цінами.

OLDSTEIN

Winnipeg.
ель Grand Clothing стору.

"ROBOTCHYJ NAROD"
 (THE WORKING PEOPLE).
 THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 Subscription \$2.00 a year.

Морд в капіталістичних будах.

В останні тижні всі робітники звертають свої очі на захід, де йде завзята боротьба між копальними баронами і робітниками. Подібно, як в стейті Мічиган, так тепер в полудневій Кольорадо 10 тисяч невільників капіталу виповіло війну своїм визискувачам. — Трошки коротший день праці, троха більшої плати — от і причина бою. 10 тисяч углекопів кинули працю і рівно з жінками та дітьми розложили ся табором далеко-далеко від гробових ям, де они днем і ночью викувували підземні хідники; розложили ся табором під голим небом, бо з хвилею страйку копальняні барони викинула всіх до одного з тих буд, з тих кемп, в яких білі невільники давали своїм спрацьованим костюм волю відпочинку на кілька годин.

Хоть не углекопи ми всі, хоть багато з нас не було ще в ніякій копальні і може не кожного з нас занесе доля коли не будь в підземелля, де ще за життя кушають люди гробової вогкості, — але доля вряже всіх нас з тими підземними рабами, бо всі ми стоїмо на тім самім, що ось ось і нам прийде ся звести бій з нашими визискувачами. Бо копальняні барони нічим не різнять ся від других компаній, навіть від звичайних контракторів, бо звсюди є два інтереси: як найбільше виссати нас, се їх інтерес, — і не дати си визискати, се наш інтерес.

Огляньмо-ж те, як поступають там з'організовані бандити капіталу.

Перше всього капіталістичні бандити заборонили всякому газетарю перебувати в околиці страйку, щоби світ не знав, що там діє ся. Одному лиш вдало ся дістати тамтуди, а то Дон Мс. Дрегор-о-ви. Він оповідає так:

„Я прийшов до Ludlow, а що я знав, що передими днями була стрілянина між робітниками а наймленими поліцаями копальні, і що робітники дуже огірчені тим, отже я пішов до них в їх табор. В таборі був спокій, навкруг табору в великих віддалених ходили поодинокі люди; се була таборова варта. Я ввійшов поміж буди поблені зі шпат, з одежі, податані де кулі бляхою, дошками, папером і другим дрантєм. Всі робітники відносили ся до мене дуже по приятельськи. Лиш жінки скаржили ся, що цілу ніч не спали они, ані їх діти. Іменно компанія майни з Gaering Victor American Fuel осьвічував величезним рефлектором робітничий табор на те, щоби видіти, що в ньому діє ся. В таборі було видно ся через те, як в день, і отте рязяче світло не дало спати дітям а з ними жінкам і мущинам. Цілу ніч нічого не було чути, лиш диточий плач.

Коли они скаржили ся мені про те, я тимчасом приглядав ся, як мущина копали шапці і спаливали вали для своїх жінок, щоби охоронити їх від куль, котрі від часу де часу прилітали ізза горбків від копальні. Стою і дивлю ся, — а то рано було, — аж чую стріл. Се знов хтось вистрелив коло копальні, щоби подразнити робітників. В таборі півстав рух. За тим стрілом впало знов других чотирь стріли, а одна куля посвистала понад самий табор недалеко від мене. Мущина вхопили за стріляби різного рода: і нові і старі, і револьвери. Старі молоді робітники кинули ся в сторону до стації, з відки поспішали ся тепер стріли один по одному, гей на війні. Підчас сього але кулі свистали понад табором. Я скочив в сторону стації і розглянув моім шклом всі горбки, ізза котрих прихилили стріли, але не побачив я нікого. Вітер засипав мені горячим порохом очі. І я переконався, що се неможливо знати, звідки падають стріли.

Я побіг шинами і почув стріли ближше. Я видів страйкарів, котрі зібрали ся за одною купою вугля і дерли собі з роспуки волосє, бо не знали звідки падають стріли. За якийсь час почали і они стріляти куди попадає: у воздух, в землю, куди будь, звідки лиш догадували ся ворога. Я ще ніколи не видів такої безнадійної і роспучливої стрілянини. Оттой образ вистарчав, щоби привести чоловіка до плачу. Они виглядали, як купка перестрашених дітей.

А стрілянина з горбків і від залізничого моста триває далше. Ось летить старий робітник із закровавленим лицем. Куля влучила його коло ока і віддула кавалок мяса від кости. За ним біжить молодий хлопощ і держить ся за губу, бо куля так нещасливо перейшла поперед него, що зачепила спідню губу, відірвала зі і она лиш з обох боків рота держала ся на клатниках шкіри. А тут знов якийсь Мексиканець вхопив ся за рамя; аж три кулі перещили одно рамя йому. Під залізничим мостом подігали копальняні сторожі і стріляють без перерви. Що найменше впало з відтам 500 стріли. Стріли всі звернені на робітничий табор, лиці що перелітали

через него і летіли десь аж недалеко Тоскано. Нараз втихло. Але зараз таки розніс ся крик: „Військо йде! Се а лапка! Она хотять зайти нас з обох боків, щоби витовчати нас до одного!“

Я побіг на стацію. Там сказали мені, що се правда, що військо йде. Військо зараз вийшло з Трінідад, скоро лиш почуло перші стріли. Отже се вмісно стріляла копальняні сторожі, щоби таким чином сировадати поліцію.

У таборі панувало страшне заворушення. Жінки кликали своїх мужів і проклинали баронів, та присягали пімсту панам, скоро би лиш они застріляли котрого їх чоловіка. Мущина бігали з місця на місце і перечислювали себе, щоби знати, чи котрого не застріляли. Діти одні плакали, а одні стояли малими гуртками, як віщі; поблідли лица і встрашені очі робили їх страшними. — Я не міг дивити ся на той образ і знов пішов на стацію. Там застав я трупа одного зівсім невинного чоловіка, котрий зівсім без ніякого інтересу переїздив туди. Він називав ся Максим Повел; давніше робив він також в тих майнах. Він їхав недалеко моста, а грех сторожів копальні дали салву на него, одна куля прошла чело, друга серце а третя праву грудь. Він лишив троє малих дітей і хору жінку.

Я не розглянув ще того, аж ось заїхав потяг на стацію і висіла міліція під проводом капітана Е. Й. Формана. Міліція устала в ряди, а за нею шеріф З. Мартін з Трінідад. І що було того дня? Було те, чого я сам своїм очам не врів; а то отта власть, що прийшла, навіть не думала робити слідства, — так, як би нічого не стало ся. Справді питали де кого з мешканців поблизу того містечка, але ті нічого не казали, бо они симпатизують зі страйкарями а боять ся копальняних баронів.

Ось стілько оповів наочний свідок. Але чи можна переповісти те, що діє ся в душах безконечно кривджених рабів? Чи дасть ся переповісти та нужда обставлених навколо панськими поспіаками і міліцією з другого боку тисневих голодом, лишених всякого захисту „Вольних горожан Америки“? на се нема пера, — на се нема уст.

Не треба-ж ще доказувати, що жаданія робітників є зівсім слушні! Во перше всього всі майни перейшли на власність тих баронів лиш дорогою шахрайства і рабунку тих баронів і політиків, — а друге те, що вже ті величезні зиски, які сами капіталісти виказують в своїх справах, а дивіденди, які беруть члени тих компаній, та число змерців, які день за днем падають в тих майнах, говорять такою голосною мовою, що ані на хвилю не можна сумнівати ся, щоби робітники не мали права вимовити ся хоть одробину полешки. Отже ті домаганія робітників є само собою зрозумілі і оправдані.

Але не зрозуміло і не оправданю з та крайня безлічність, з якою копальняні барони при помочи збройної сили і при помочи олова хочуть змусити робітників підставити свої карки у ярмо! Они перемінують свої заводи у твердині, обсаджують із узброєними розбішакми, а держава, та держава „демократ“ Вільзоні помагає ім своєю міліцією. Тою міліцією, яка удержує ся коштом всіх горожан. Та держава, що чванить ся свободою, помагає приборкати в ярмо своїх горожан і помагає ломити солідарність визисканих до крайности робітників.

Нам не можна холодно дивити ся на ту брутальність держави і на те нахабство копальняних баронів. Те, що сьогодні лучило ся майнерам, те саме чекає завтра нас всіх. Прогарок сьогодні они, то програємо і ми рівно з ними. Во програва війна робітників, хоть би лиш одної часті, дає більшу відвагу капіталістам стискати нас. Капіталісти, як одна сильно з'адвана кляса все і все проголочує і допче частина величезної армії робітництва. І наколи ціле робітництво не зрозуміє ваги поодиноких льокальних боїв робітників, наколи ціле робітництво не навчатє ся відчувати солідарности на далеке віддаленє з такими самими повеленими, то наш ворог задить гурток за гуртком, частину за частиною, злавить нас всіх. Наш ворог не має межі, наша нужда не розділена граничними стовпами, де-б ми не були, то все один і той самий ворог, і та сама нужда, тому горнім-же ся в одну громаду скочану одною долею і одною думкою: **Смерть капіталізови, а най росте наша злука, наша організація.**

Мічиган і Кольорадо знов показують нам, що не висте нам лиш економічної боротьби, а кінче і кінче ще й політичну. Ми видимо, що не лиш борби йде з властителями капіталу, але і з політичною своло держави. Дві силі з'аднані в одну йдуть проти нас. Хоть побідили би робітники капіталіста, то диві політична держава йде на них зі своєю міліцією, зі своїми судьями. І дуже милить ся англійський провідник робітників і агітатор Том Мен, коли він з кінцем минулого місяця говорив перед 137 льокалем I. W. W., що капіталістам навіть не снить ся політика, лиш капітал, і тому робітники повинні організувати ся лиш до безпосередної акції. Мічиган і Кольорадо занадто опрокадують таке твердження. Тому ми все і все кличемо: Гуртуйте ся раби в організацію економічну але все під червоним сод демократичним прапором.

(Про безпосередню акцію ми ще поговоримо в особій статі.)

Цікавий розговор.

Я їхав потягом і мимо волі прислухував ся розговору двох робітників. А вся та їх бесіда була така займаюча для мене, що я не годен вдержати ся, щоби не переповісти вам її. Як називали ся ті робітники, — сього я не знаю. Тому означу одного буквою: А, а другого буквою: Б.

Ось що говорили они:

А: Та все-ж, коли би не було роботодавців, себто панів, то хто давав би нам роботу?

Б: Ти вже частійш питає мене про се. Я ніколи досине відповів тобі, але сьогодні я хочу відповісти. Слухай, — правда, ти потребуєш конче фабрики, машин і різних сирах матеріалів, щоби ти міг працювати.

А: Певно, що так.

Б: А хто збудував фабрику?

А: Будівляні робітники.

Б: А хто збудував машини?

А: Слюсарі механіки і машиністи.

Б: А хто садив дерево і плекав його, котре ти тепер обробляєш, — а хто добував з землі залізну руду, з котрої тепер твій син виковує різні знаряди, — а хто плекав коноплі, лен, бавовну, з котрої тепер твоя жінка шие сорочки для доньки?

А: Се все робили лісові робітники, гірники столарі, ковалі, мужики, взагалі робили те все такі робітники, як я.

Б: Коли так, то ти, твій син, твоя жінка і донька можуть тепер працювати лиш тому, бо другі робітники сотворили для вас фабрики, машини і сирові матеріали, як ось лен, коноплі, шкіра і т. д.

А: Но, та се правда, що без ниток і шовної не могла би моя жінка шити, без заліза не міг-би мій син кувати, а без лісових робітників я не був би столаром.

Б: То-ж видиш, се не роботодавець дає тобі роботу, а противно лісові, гірничі, земельні і другі робітники. Але чи знаєш, яким способом тепершній роботодавець захопив в свої руки ті всі річи, яких ти конче потребуєш, щоби міг мати працю?

А: Певно що знаю; він купив собі їх.

Б: Ну, а хто дав твому роботодавцю гроші на те?

А: Того я не знаю. Певно його батько лишив єму з яких 100 тисяч доларів, а він тепер доробив ся мільонів.

Б: А як він доробив ся тих мільонів? Чи може він стояв коло машини і заробляв?

А: Та не вдавай дурного! Він заробив собі ті мільони тим, що давав нам роботу.

Б: Нехай я вже і дурний. Але твій мільонер ані пальцем не кивнув, щоби заробити мільон. Він навіть не може інакше заробляти, лиш так, що каже другим працювати. А ті, котрі працюють, заробляють лиш стілько, що ледви стає їм на житє. Але скажи мені, що було би, коли би ані ти, ані товариш не працювали? Чи не поржавили би його машини і чи не погнили би ті сирові матеріали, котрі його машини переробляють?

А: Та певно, що все зіпсувалося би, коли би ми не працювали.

Б: Отже, хто-ж, як не ти, вдержує машини і сирові матеріали, котрі ти обробляєш?

А: Та, -я; але я так далеко не заходив в думки.

Б: Будь же такий добрий і відповіж мені ще на одно питання: Чи твій роботодавець заглядає коли до фабрики і чи взагалі журить ся про те, що там в фабриці діє ся?

А: Не дуже. Кожного дня раз перейде ся по фабриці, щоби побачити, чи ми працюємо; а руки все держить в кешенях, щоби не повалили ся. Се в нас; а в фабриці порцеляни, там, де моя жінка і дочка працюють, дуже рідко коли видно роботу „давця“ у фабриці, хоть іх там є кільканадцять. А ось в тій фабриці, де працює мій син, себ-то там, де роблять сталь, — о, там таки ніколи ніхто не видів роботу „давця“. Навіть його фотографію не видів ніхто; бо там робота „давцем“ „а, труст“. Ти, або я, можемо також бути робото „давцями“ в тій фабриці; скоро би я мав лиш 10 тисяч доларів, купив би собі одну акцію, і один махом ставим робото „давцем“, та певно нога моя не стала би в фабриці.

Б: А чому ж ти не купуєш собі акції?

А: Бо я не маю 10 тисяч доларів.

Б: Чому-ж не маєш їх; та-ж ти працюєш?

А: Та, мій зарібок ледви на житє стає.

Б: І хочь ти працюєш і твоя родина працює, і ви всі не годні заробити собі стілько, щоби купити собі акцію: Тепер скажи мені: Хто править фабрикою стали, де ніколи не видно роботу „давця“, або тою фабрикою порцеляни, де є кільканадцять робото „давців“?

А: Директор, бас.

Б: Коли вже так є, що фабрику будують робітники, машини роблять робітники, сирових матеріалів доставляють робітники, машини в рух пускають робітники, фабрикою править наймлений директор і бас, а що-ж робить твій роботодавець?

А: Нічо! Крутить пальцями в кешені.

Б: Подумай собі, як би так йшла залізниця на місяць і твій „роботодавець“ одного разу поїхав собі на місяць, чи стала би його фабрика? І чи ти, твоя жінка, твій син, твоя донька, мусіли би ви видіти те, куди він

поїхав? Чи не ви ся без него?

А: Думаю, я не думав так.

Б: А знаєш сім році?

А: Кажуть Б: А кілька А: Коли по 100 душ.

Б: А кілька А: Ага, ми директорів і бу паде річно 700 Б: То значить фабрику, б стілько, щоби „роботодавець“ доларів. Значить доларів. А з ві А: Та певно дів доларового Б: Отже ви 70,000 на їх пл з котрих він ще купно нових ма А: Се тако Б: Значить гроші, а „робо сирові матеріал заробляли; кра правлять робото шого до роботи ти зиск, і схова ботодавець“?

А: Щоби Б: Отже зн А: Але ти ко ніколи не д Що они д етацію і я мусі

В спра

Дорогі товариші! Відділу в Монтоварішів в т Н. П. від заголо Коли згор відділів Ф. У. правду авторо животної відді танє, яке ціло демократичний середством, як Щоби ви ба мати як не боротби, які мати кінче Ми виді коли они бор за хліб лиш, ної борби, от могової орга ревести того змусили пра го приречен

Те саме не спирає ся запомогових то є такі спіі бенєфітові.

Те саме коли ми вид му питаю? лять сього? зробити те трох ліх пі сод. демоку форми орга ною дорого заступникі них вибора роні 4 і ші твій виборе ства борот Німці маю дово буд на будувть воліюці.

Ми св другим і Другі мак дного тия ратуру, а Во-ж а чо

film
26 Nov

Grand Clothing Co

Уважайте,

що по великій літній випродажі, яка що тільки скінчалася, ми подаємо до загальної відомості, що маємо вже на складі великий запас осінніх і зимових речей, як шапки, спідні штанги, светри, оверковти, рукавиці і т. п.

Хто хоче заощадитись в добрі осінні та зимові речі, хай спішить до нас, а певно не пожалує свого часу. Наші ціни є різні, але дуже пристойні, так що і найбільшній зможе приспособити себе на осінь і зиму.

Заходіть на адресу:

GRAND CLOTHING CO.

800 Main St. Winnipeg

отакосаванку себе наймудріші, найбільш демократичні та революційні народні заступники, а хто інакше говорить той прямо зрадник святої України. Таку лаженду доводо пирили письменники та політики народо-велькі між українськими масами.

А тамчасом факти та діла тих політиків показували безнастанно саму тільки ближню своїх акторів.

Як виглядає та революційність українських націоналдемократичних послів, то видно найкраще зі слів правительственого міністеріального органу: „Information“, який праложно зявив, що: „Українці з ворогів фінансового плану перемінили ся на його горячих приятелів.“ Се цінне признанє правительства. Давно тільки що „Діло“ замістило глузу оборону своїх послів, назвавши статю „Information“ невірною інформацією. Глуза оборона, але ще глушше та більше по дурному виглядають вступна стаття і передрук статті посла д-ра Цегельського з органу націоналдемократичної фронди „Нового Слова“, статей поміщених у тому самому числі „Діло“ що й згадане опокиненє висказів „Information“. Зі статей тих виходить цілком віте підтрима висказів „Information“. Посол д-р Цегельський, характеризує політичну ситуацію та становище українських послів, називає: „Злочиним є годитися на обітницю та на кусень паперу (згадка про лист д-ра в університетській справі.) а „Діло“ у вступній статті з п'ятниці 17. X. с. р. каже, що справа (становисковє справі парламенту і сойму) видаєть ся нам („Діло“) за надто важною, щоб мала і рішати така нечисленна колегія, як парламентарна комісія українського клубу і тому треба скликати конференцію цілої нашої репрезентації в соймі і парламенті.

Здаєть ся, виходить з того аж надто ясно, що за обіцанки, за ласки правительства, революційні Українці стануть його найвірнішими льокаями.

Тирольці Сходу та дурні русенці. Але бо й біда; начальний їх орган „Діло“ та ідеологи і учителі наших націоналдемократів се збірания з різних соціалістичних та анархістичних елементів, а ті, нехотячи, сказали правду своїм хлібодавцям.

Цінне отте „Діло“. Політичне оно і розумне.

Розуміє ся, що хлібодавці не послухали своїх учителів з „Діла“, а парламентарна комісія українського клубу сама сказала собі, що вона має право рішати і не потребує скликати жадної конференції.

Також мудрий та цінний самосуд.

Галичина станула вже над берегом банкруцтва. 28 мільонів корон винна самому тільки правительству, а каси пусті, нужда в краю велика. Пожичити нема вже де. Найшла аж Францію. Французські банкири та капіталісти не дуже квапили ся пожичити 60 мільонів, яких хотіла Галичина. По великих торгах згодили ся за добрим процентом, бо аж по 6%, пожичити 30 мільонів корон, але і тут біда. На се треба сойму, а сойму нема, бо нема реформи виборчої.

Політики крутять, забундочені шляхуви спускають носи. На 30 жовтня має бути скликаний сойм. А тут польські людовці грозять обструкцією, бо нема реформи, Українці так само; — і нема в касах грошей, щоб якимось з політиками крутити. Правдоподібно, само правительство внесе свій проєкт реформи. Ситуація неперва і дуже цікава. Коли тепер не прийде виборча реформа до кінця і шляху викрутить ся сіном, то не так скоро трафить ся така нагода, щоб так легко можна було видерти реформу.

Тепер хвиля така, що банкрутуюча шляхоцька господарка, хоч не хоч, а мусить пійти на найбільш гострі жадає.

А Ч

Спеціально!

Спеціально!

Велика знижкацін

на всіх мужеських, діточах і жіночих зимових уборах, шапках, черевиках, светрах, і спідньому шматю.

а спеціально велика знижка

на шапках з перських баранків, жіночих зарукавках і футрах. Загляньте до мене, а я вдоволю Вас своїми цінами.

L. GOLDSTEIN

842 Main St. Winnipeg.
попередній властитель Grand Clothing стору.

ПОПРОБУЙТЕ!

Се нічого не коштує спробувати!

— Сего року тому, що нема грошей, то дома, лоти і фарми продають ся за безцін. Через те в місті Мелвилі, Саск. і в околиці побудовано будинків більше як за пів мільона \$. На другий рік буде тут ще більший рух, будуть роботи, бо заложили ся фабрики паперу, полотна і оливи. Купуйте тепер, бо на другий рік підуть ціни в гору, то заробите, і то грубо заробите. — Мої всі акри, домки і фарми не є в якихось безвістях, а всі на лінії „Grand Trunk“. Лоти і акри вже можна дістати в мене за \$150. Треба лиш дати 1/10 часть ціни на завдаток а решту на рати після угоди.

Ви-ж знаєте мене! Я не новий а старий Ваш знакомий і краян. Йдіть і пишть зараз до:

F. M. YUREMA,
Commissioner for Oaths

Box 208. Melville, Sask.

Dr. A. SILVERMAN

Русько-польський лікар. Спеціаліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг. Лічить також всякі недуги жіночі.

Ордує в офісі на:
395 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1716.

Если хотите

купити шифарту до або з старого краю, міняти або посилати гроші до краю, продати або замінити фарми, гавзи, лоти або виробити пошичку, або если хочете подати дитя яку справу старокрасу, або тутешню, так удавайтесь до мене з довіром, а ми Вас обслужимо чесно і совісно за умірковану винагороду.

Пишть або приходіть на адресу:

FENSON & SCHILLER

Нотарі і комісар урядові
854 Main St. Winnipeg, Man.
Phone St. John 162

МОЛОДІ ЛЮДИ!

Гарна нагода!

Можете мати зарібок, коли учитесь барберського ремесла в Moler College. Ми вичуємо сего ремесла в протязі двох місяців. Після скінчення курсів можете зараз дістати посаду, або можете отвірати самостійні шап. Маєть сотки осель до вибору. Найбільший пошть з за барберами з дипломами Moler'a. Дайте ся лиш за адресою: Moler, на углі King St. і Pacific Ave., Winnipeg — або дальше, на 1709. Broad St., Regina, і 239 Simpson St., Fort William, Ont.

DR. T. G. MOXNES

ДЕНТИСТ.

620 1/2 Main St. Winnipeg,
Двері а Loggan Ave.
Витягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.
Mowing on public Danish Republic.

БОРБА
одинокий с-дек орган в ріднім краю. Коштує на рік \$1.50.
Адреса: BORBA, CZERNOWITZ REISSIG, 16. AUSTRIA, BUKOWINA

НОВІ КНИЖИКИ:

- Історія землі з 41 образками 15
- 80 сторін 15
- Мораль природа. Історія та норми її 190 стор. 50
- Про росляни 15
- Підземне царство 15
- Про Укр. Козаків 15
- Омелько Пуцуван 30
- Недосьпівана пісня 40
- Скопений цвіт 45
- Для всіх 20
- Вибір варисів і новель 30
- Казка про Богдана Хмельницького 30
- В поті чола 30
- О 12 таблицях 30
- Конець Тьваніка 40
- Без родини 40
- Як чоловік зійшов на пана 50
- Перед і за кулісами 75
- Знесенє панщини 50
- Некультурна 25
- Хмара, чари, жарти 50
- Арабські казки 25
- Казки 1, II 50
- Історія Козаччини 80
- Географічний атлас на українській мові вартости \$1.25 даємо даром, хто замовить за \$3.00 книжок — пересялку оплачуємо сами.
- Катальог даром.

Ruska Knyharnia
850 Main Str.
Winnipeg, Canada.

РОДИМЦІ!

Если хочете купити шифарту до або з старого краю, продати, замінити фарми, гавзи, лоти, або виробити пошичку, або если хочете подати дитя яку справу старокрасу або тутешню, то удавайтесь до мене з довіром, а я Вас обслужу, чесно совісно і за уміркованим винагороджєнєм.

Пишть або приходіть на адресу:

GEO. MACZULA

Нотарі і комісар урядовий

856 Main St. Winnipeg, Man.
Phone St. John 1766.

Русько - німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a

Спеціально ліченє хоріб венеричних (сифіліс, трипер і др.) хірургичних, внутрішних, жіночих, очних і ушних

Найновіше і найпевніше

ліченє сифіліс „606“ проф. Ерліха. Ліченє полового безсилля. Ліченє електрикою. Лікарства висилю по кольоніях за надісланєм задрку.

OFFICE & HOSPITAL

453 Selkirk Ave. Winnipeg.

Phone: St. John 1772.

ПОЗІР РОДИМЦІ!

Хте а Вас не шукає чи не шукає порядного агента порадника, передовим чесного і виродумілого чоловіка, який його обідає як брата і обслужить як належить.

Таким безперечно є **ІВАН НЕМЕТ Б.** заступник ц. і к. **КОНЗУЛЯ**

Трип'ять літ служить Русиям і другим Славянам з Австрії і слова жалоби не упало проти него

Чому: бо Іван Немет знає долю і недолу робітника починав сам свою кар'єру в мийнах, а тим чим з ним, заробив лише працею і Совістним обслуженєм своїх со-братів.

Отже хто еле гроші, купує шифарту, переводить справу нотаріально, потребує ради загалі, хай лише зверне ся до **ІВАНА НЕМЕТА** а переконаєсь, що має до діла з чоловіком, якого шукає від давня.

За 50 цт. доплати до ЗРИЧАЙНОЇ ТАРАФИ ВИСЛАДІ ГРОШІ ТЕЛЕГРАФІЧНО і Д. 24-чи 48 ГОДИН ДОРУ. ЧУЗ в ГАЛИЧИНІ ВУКОВИНИ, і ГОРСЬКІЙ РУСИ.

Пам'ятайте, що адреса на Аврїку лише така:

ІВАН Н. МЕТ

б. заступник ц. к. Конзуля
457. Washington str. New York.

WINNIPEG YARD

Redwood & McKenzie St.

Phones St. John 1132 - 910

TRANSCONA YARD

Melrose & Kanata

Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВІЙ РІЖНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.

Маємо стало на складі лати, гонги, вікна, двірні і всякє вікінченє внутр. Тверде дерево спеціально до вікінчуваня.

Всякого рода дерево, вуголь завжди маємо також на складі в Трансконі-

АПТЕКА РОБОЧОГО ЛЮДУ.

Одинока правдива русько-польська аптека для цілої Манітоби.

Тутки дістанете добру медицину, котре ваш доктор скаже.

Ті, що живуть на фармах дістануть о 25% танше, коли будуть замовляти в нас через почту.

WORKING MEN'S DRUG STORE
McGREGOR & BURROWS Winnipeg, Man.

ОГОЛОШЕНЕ!

Отсим повідомляємо Українсько-Руську суспільність, що в Торонті відкрилась Українсько-

Руська книгарня „ПРОСВІТА“

в котрій можна дістати різні книжки, краєві картки, газети а також гарні друковані листи з желянми українськими цвітами.

Катальог посилаємо даром кождому, хто припше нам овою адресу.

Запам'ятайте собі добре сей адрес:

„PROSVITA“
207 Yourk St. Toronto, Ont.
Canada.

film 26 Nov

ПОРЯДКО
РІК V.
ХТО
в капіталістич
1) не біл
2) потраф
3) для не
4) потраф
приятеля,
5) не рік
тим, що пхаз
за соціалістич
1) читає і
2) належ
3) ходит
4) все і
5) не є н
6) не пиз
7) не лиз
8) не ку
9) домаг
10) дома
„Робоч
Box 3542 (S
„R
UKR
THE ONLY
THE
at 144 Higgins

До Від
Ф.У.С.Д.
Дорогі
Ц. З. під
дум членів
дять ся, щ
ся ще в сім
заявили с
всході, але
жають, що
на весні 19
Ц. З. не
сего, щоби
весні 1914
ложив в